

Čtvrtletník – prosinec 2021 – číslo 4
Trimestriel – décembre 2021
Driemaandelijks – Dezember 2021

BELGIQUE - BELGIE
1420 BRAINE-L'ALLEUD 1
P 001887

Zpravodaj

Českého krajského spolku Beseda

Tichá noc, svatá noc, v spánku svém dýchá zem. Půlnoc odbila, město šlo spát...

Při této koledě na mne vždy dýchne klid. Představím si večerní Frýdek-Místek, mé rodné město, zakryté lehkou sněhovou dekou, která pod nohama měkce křupe. Chladivá příkrývka také brzdí všechny spěch a tlumí zvuk, a tak si ve světle pouličních lamp člověk může poklidně vychutnat to ticho...

V dnešní době se však (nejen) v Bruselu taková chvilka nalézá jen těžko. První důvod je, že tady vlastně nesněží. ☹ Velikost a hustotu zalidnění dvou výše zmíněných měst ani nemá smysl porovnávat... Hlavním důvodem je však napětí. To, společně se strachem, dnes prostupuje snad vše, bohužel.

Příroda člověka naštěstí vybavila mnoha úžasnými schopnostmi, například

ilustrační foto

přizpůsobivostí, kreativitou..., a tak přirozeně hledáme, jak napětí překonat... a ve výboru Besedy se nám to docela daří! Po mnoha zrušených či na neurčito odložených akcích se nám podařilo pár událostí zorganizovat. I když jsme se spolu se všemi "výborkami" shodly, že

jsme vyšly ze cviku, máme radost, že jsme tak umožnily vám, našim krajanům, se potkat. Osobně v přírodě či alespoň virtuálně, třeba přes Skype.

Při přípravě úvodníku jsem se zamýšlela nad tím, jak napsat článek bez toho, aniž bych musela zmínit název nemoci, která nám už takovou dobu dělá strašáka. Jde to ale těžko. Naneštěstí jsme jí zahlceni.

A tak se radši rovnou zaměřím na to, abych vám popřála nejen **příjemné počtení**, ale také **co nejklidnější svátky**, pokud **možno kvalitně strávené volno, ideálně s lidmi, které máte rádi**.

A snad brzy osobně na viděnou!

Zuzana Gjerdingen

VYCHOVÁVÁTE DĚTI VÍCEJAZYČNĚ?

Pak bychom Vás rádi seznámili s projektem Průvodce vícejazyčnou výchovou, který se začal rodit v březnu 2021 v německém Frankfurtu nad Mohanem. <https://vicejazynavychova.cz/vitejte/pruvodce/>

Kateřina Spiess-Velčovská

Autorkou projektu je **Kateřina Spiess-Velčovská**, zakladatelka České školy bez hranic Rhein-Main a Slovenské školy Rhein-Main. Sama vyrůstala tříjazyčně, své děti vychovává bilingvně, profesně se vícejazyčností zabývá více než deset let, a proto si letos v březnu začala pohrávat s myšlenkou vytvoření online Průvodce, který by rodičům, ale také laické a odborné veřejnosti, mohl pomáhat.

Rodiče to velmi dobře znají: ovládat více jazyků na mateřské úrovni je skvělá dovednost, avšak cesta vícejazyčné výchovy dokáže být trnitá. V naprosté většině případů řeší rodiče vícejazyčnou výchovu intuitivně. Někdy to jde lépe, jindy hůř. A v těch nejhorších případech to vzdávají.

Záleží na tom, jaké informace a jak silnou motivaci a vytrvalost rodiče mají. Důležitou roli hraje také okolí, kterým jsou rodiny obklopeny, a situace, do kterých se rodiče a děti dostávají. To vše nabízí šance, ale také mnoho úskalí. Pokud informace máme, umíme s tím lépe naložit.

Přesně tyhle důvody si Kateřina Spiess-Velčovská se svým týmem uvědomovala, a proto se začala rodit myšlenka shromáždit nabyté znalosti, zkušenosti a kontakty a vše nějak smysluplně využít. Hlavním cílem bylo poskytnout informace ve srozumitelné podobě co nejširšímu spektru uživatelů.

A jak to vypadá v praxi?

Kateřina začala natáčet rozhovory s odborníky, kteří se vícejazyčností zabývají, a s rodinami, které vícejazyčnou výchovou procházejí. Výjimečnost Průvodce je tedy v pojetí – staví totiž do jedné roviny teoretické znalosti odborníků se zkušenostmi hlavních aktérů – rodičů a jejich dětí.

Natočená videa začala Kateřina se svým týmem skládat do pestré mozaiky, která vysvětluje odborné pojmy, přináší vědecké výzkumy, vyvrací mýty a nabízí hluboké lidské příběhy.

Z Průvodce vznikl edukativní a motivační projekt, který poskytuje odpovědi na nejčastější otázky nejen rodičům, ale také odborníkům.

To se ukázalo hlavně v rámci **online kongresu o vícejazyčné výchově**, který Kateřina uspořádala koncem září. Kongresu se zúčastnilo přes 1 000 lidí z celého světa. V průběhu šesti dní měli účastníci možnost zhlédnout z pohodlí domova přes 33 videí. Každé přibližně patnáctiminutové video

přineslo rozhovor zaměřený na specifické téma. Účastníci mohli nahlédnout do duší více než 40 osobností, včetně dětí. Aktuálně tým kolem Kateřiny připravuje druhý běh, **kongres 2022** by se měl konat na jaře. Záznam prvního ročníku kongresu je dostupný v archivu Průvodce.

Na historicky první kongres v říjnu navázal **šestitýdenní online kurz**, který se tématy zabýval více do hloubky. Podrobně se probrala teorie a praxe. Kurzisté se věnovali například vývojovým fázím vícejazyčné výchovy, řečovému vývoji, interkulturní psychologii nebo lingvistice. Opomenuty nebyly ani změny rodinné situace, jako například stěhování do nebo ze zahraničí. Tato témata přinesla také vzhled do českého školství, zmapovala přístupy zařazování dětí do českého školského systému. A samozřejmě velká část kurzu se věnovala vychytávkám, praktickým radám nebo různým specifickým situacím. Kurz skončil nyní, počátkem listopadu.

Na svých stránkách Průvodce nabízí spoustu materiálu zdarma, i tzv. členské sekce. V rámci informací zdarma si můžete stáhnout například **desatero vícejazyčné výchovy**, které poskytuje přehledně deset základních pravidel, jak si vícejazyčnou výchovu doma nejlépe nastavit. <https://vicejazynavychova.cz/vitejte/pruvodce/desatero/>

Zajímavý je i cyklus **mýty o vícejazyčné výchově**, jehož cílem je vyvrátit předsudky. Třeba jste se již setkali s tvrzením, že více-

Rozhovor o Průvodci (foto © Kateřina Spiess-Velčovská)

Mýtus 3 (foto © Kateřina Spiess-Velčovská)

Mýtus 5 (foto © Kateřina Spiess-Velčovská)

jazyčnost způsobuje opoždění řeči nebo že jsou vícejazyčné děti chytřejší... není to pravda. Vysvětlení najdete zde: <https://vicejazycnavychova.cz/vitejte/pruvodce/myty-vicejazycnosti/>

Průvodce dále nabízí tzv. **mediatéku s videi a audii, různé webináře, online kurzy nebo poslechové sady**, jejichž prostřednictvím Vás konkrétní rodiny provedou vícejazyčnou výchovou u nich doma. Rodiče i odborníci mají také možnost diskutovat o vícejazyčné výchově v uzavřené facebookové skupině Průvodce vícejazyčnou výchovou tak, aby bylo možné být v interaktivním kontaktu s odborníky a rodiči, kteří se nacházejí ve stejné situaci. <https://vicejazycnavychova.cz/vitejte/pruvodce/mediateka/>

Jak říká Kateřina, základem Průvodce je **praktický pohled a srozumitelnost** podaná převážně audiovizuální formou. Tak, aby rodiče měli možnost si rozhovory poslechnout třeba u vaření nebo v autobuse cestou do práce. Na českém i slovenském trhu je odborná literatura k tématu samozřejmě dostupná, ale vše je podáno příliš vědecky, akademickou mluvou. Laici textům nerozumějí, chybí napojení na praxi, hromada odborné terminologie je nezáživná.

Průvodcem chce Kateřina se svým týmem šířit osvětu a rodinám pomoci zabývat se tématem vícejazyčné výchovy do hloubky. Když rodiče pochopí souvislosti, dokáží se lépe vypořádat s nástrahami a u vícejazyčné výchovy setrvávají. Stejně tak Průvodce poskytuje učitelům a dalším pracovníkům ze školství, sociálním pracovníkům, logopedům, psychologům a dalším odborníkům nový pohled na problematiku, protože přináší konkrétní příklady a příběhy z praxe. Dokáží se tak do takových problémů lépe vcítit, a hlavně pochopit reakce vícejazyčných dětí a situaci rodin, které vychovávají své děti česky či slovensky v zahraničí.

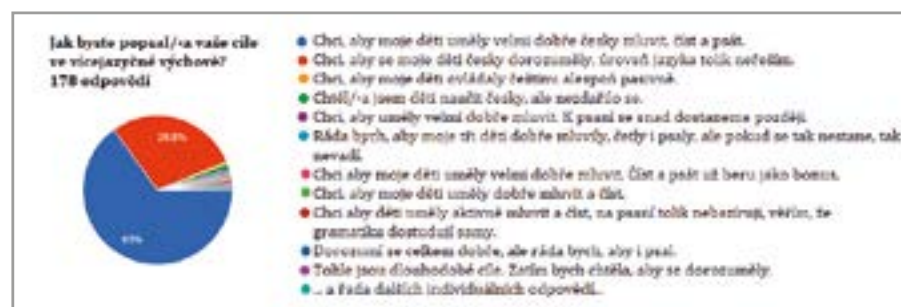
Průvodcem chce Kateřina se svým týmem šířit osvětu a rodinám pomoci zabývat se tématem vícejazyčné výchovy do hloubky. Když rodiče pochopí souvislosti, dokáží se lépe vypořádat s nástrahami a u vícejazyčné výchovy setrvávají. Stejně tak Průvodce poskytuje učitelům a dalším pracovníkům ze školství, sociálním pracovníkům, logopedům, psychologům a dalším odborníkům nový pohled na problematiku, protože přináší konkrétní příklady a příběhy z praxe. Dokáží se tak do takových problémů lépe vcítit, a hlavně pochopit reakce vícejazyčných dětí a situaci rodin, které vychovávají své děti česky či slovensky v zahraničí.

Kateřina Spiess-Velčovská

Zájem o Průvodce roste, a to je dobře. Čím více lidí principy vícejazyčné výchovy pochopí, tím lépe pro naše děti a vůbec celou společnost. Průvodce vícejazyčnou výchovou tomu může značně napomoci.

Kateřina Spiess-Velčovská

Graf: Jak byste popsali vaše cíle ve vícejazyčné výchově? (foto © Kateřina Spiess-Velčovská)

Rozhovor interkulturní psycholožky Michaly Škrábové s Kateřinou Spiess Velčovskou o Průvodci z června 2021 v projektu Interkulturní psychologická poradna ve skupině Hezky česky kolem světa si můžete poslechnout zde: <https://youtu.be/AxmnE4J85h4>

LAVIČKA VÁCLAVA HAVLA V BRUSELU

V úterý **12. října 2021** byla v parku Leopold u Evropského parlamentu odhalena **Lavička Václava Havla**, jejímž autorem je dnes již zesnulý český výtvarník, architekt a designér Bořek Šípek. Lavička není klasickou lavičkou, ale souborem dvou křesel s kulatým stolem, v jehož středu roste živý strom. Měla by to být lípa, symbol české státnosti. Na kovové hraně dřevěného stolu je vyryt nápis

„Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí.“ Nahoře na opěrcích křesla nechybí skleněné červené srdíčko a zelený šnek. Proč? Bořek Šípek to vysvětlil tím, že Václav Havel nosil u sebe dvě tužky, zelenou a červenou, zeleně se podepisoval a pod podpis kreslil červené srdíčko. Cepek je symbolem místa, kde se mají lidé setkávat, přemýšlet a diskutovat v duchu ideálů a životních postojů Václava Havla. Zajímavé je autorovo vysvětlení, proč Lavičku ztvárnil právě takto:

„Na lavičce sedí lidi vedle sebe a koukají do dálky a ten důvod byl, že jsem chtěl, aby se dívali do očí, takže jsou takhle ty židle postavené proti sobě a ten stoleček je proto, aby ta diskuse byla příjemná, aby se tam vešla ještě sklenička vína.“

Podle evidence vedené Knihovnou Václava Havla je bruselská Lavička jubilejní, čtyřicátou Lavičkou. Zcela první Lavička byla instalována v roce 2013 na Georgetown University ve Washingtonu D.C. Pražská Lavička byla odhalena v roce 2014 jako čtvrtá v pořadí po Dublinu a Barceloně. Dnes se tyto Lavičky nacházejí ve všech našich krajských městech, kromě Ostravy, a v mnoha dalších městech v Česku i v zahraničí.

Naše dvě hlavní města Brusel a Pra-

foto © Dagmar Kneřová

ha se těší dlouhodobé vzájemné spolupráci. Pražský dům byl v Bruselu po zastupitelských úřadech prvním reprezentantem naší země. Region Brusel – hlavní město má s hlavním městem Prahou uzavřené Memorandum o spolupráci již od roku 2003. Také Václava Havla a Belgie pojila dlouhodobá spolupráce. Na Bruselské svobodné univerzitě (ULB) obdržel Václav Havel již v roce 1991 čestný doktorát, později zde vystupoval na summitech NATO a na plenárních zasedáních Evropského parlamentu. Na belgické pobřeží pak také přijel upevňovat své zdraví. V Bruselu se na podzim každoročně konají Evropské dialogy Václava Havla, které se věnují aktuálním evropským otázkám. Havlovy citáty zdobily v loňském roce fasády některých bruselských budov.

Bylo tedy nasnadě najít i zde, v Bruselu, pro Lavičku vhodné místo. Iniciátorem projektu byl Pražský dům a jeho původním partnerem Region Brusel – hlavní město. Jednání přesto zabralo dlouhých 7 let: od jara 2014, kdy se chystala instalace Lavičky v Praze a kdy těchto Laviček bylo ve světě pomálu, až do srpna 2020, kdy Rada hlavního města Prahy definitivně schválila dar městu Brusel. Poslední zpoždění na cestě k finální realizaci přinesl covid 19 a s ním spojené restriktce.

Najít v Bruselu pro Lavičku vhodné umístění se ukázalo jako opravdu nesnadný úkol. První vytipovaná lokalita v parku Pa-desátiletí (*Cinquantenaire*) nebyla místní komisí a správou parku schválena a bylo

foto © Dagmar Kneřová

foto © Dagmar Kneřová

tedy třeba hledat náhradní varianty. Mezi tím na začátku roku 2016 zemřel pan Bořek Šípek a muselo se vyčkat na výsledek převedení práv na jeho dílo. Lavičky tím přešly z gesce Knihovny Václava Havla na Nadaci manželů Dagmar a Václava Havlových Víze 97. Vedení Pražského domu vytrvale a intenzivně jednalo se všemi zainteresovanými subjekty.

Další hledání vhodného umístění Lavičky vedlo do parku Leopold, který je ve správě

městské části Brusel – město. Nejdřív bylo třeba vyčkat dokončení renovačních prací v parku, následně doladit darovací smlouvy, vyjasnit následnou péči o Lavičku, odpovědnost za její případné opravy a projednat patřičné smlouvy v různých volebních obdobích (jak v Praze, tak v Bruselu). Projekt tedy probíhal za éry několika pražských primátorů a dvou bilaterálních velvyslanců. Od roku 2014 až do realizace v roce 2021 má vedení Pražského domu ve složkách více než 1 000 e-mailů (a to jistě nejsou všechny,

kteřé byly průběžně všemi zaangażovanými osobami odeslány). Na projektu se podílelo mnoho lidí a vedení Pražského domu je vděčné za podporu, které se jim v průběhu těchto let dostalo.

Po všech průtazích projekt letos nakonec dospěl ke zdárnému konci. Lavičku se podařilo odhalit v roce 2021, tedy v roce dvou Havlových výročí – nedožitých 85. narozenin Václava Havla (nar. 5. října 1936) a již 10. výročí jeho úmrtí (18. prosince 2011).

Slavnosti odhalení Lavičky Václava Havla se zúčastnili představitelé a zaměstnanci institucí Evropské unie, zástupci diplomatického sboru, představitelé zahraničních regionů zastoupených v Bruselu, krajané a další hosté. S projevy vystoupili starosta Bruselu pan **Philippe Close**, pražský primátor pan **Zdeněk Hřib** a velvyslanec České republiky v Belgickém království pan **Pavel Klucký**. Ceremoniálu se zúčastnila i předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu Belgie **Eliane Tillieux**. Nůžky k slavnostnímu přestřižení pásky jim podaly děti z České školy bez hranic Brusel. Celou slavnost nás provázely violoncellistky z Královské konzervatoře Brusel – kvarteto Iris.

Ředitelka Pražského domu paní **Lucie Čadilová** k této události dodává: „***Za Pražský dům a naše partnery – město Brusel a Velvyslanectví České republiky v Belgickém království – doufáme, že se Lavička Václava Havla stane dalším symbolem Parku Leopold a bude místem setkávání, dialogu a pietní připomínkou Václava Havla nejen pro Čechy žijící v Bruselu, ale i širokou mezinárodní komunitu. Jsme šťastní, že se projekt podařilo úspěšně realizovat a děkujeme ještě jednou všem nadšeným podporovatelům.***“

Místem dalšího setkání se Lavička Václava Havla v bruselském parku Leopold stala brzy poté, a to při vzpomínkové akci na státní svátek **Dne boje za svobodu a demokracii** ve středu **17. listopadu 2021**. Oslava byla zahájena v **17 hodin** zapálením svíčky, symbolem světla, svobody a naděje. Při této příležitosti se účastníci mohli zapojit do projektu **Ptačí sněm**, tedy přijít s vlastnoručně vyrobenými papírovými ptáky, které pak zavěsili na okolní stromy. Projekt byl inspirovaný dílem světoznámého výtvarníka Petra Sise a jeho obrazem Letícího muže složeného ze stovek letících ptáků.

S pomocí materiálů poskytnutých Pražským domem připravila Olga Schmalzriedová.

foto © Dagmar Kneřová

KRAJANSKÁ KONFERENCE, Praha 7. a 8. října 2021

Na počátku října proběhla v prostorách Senátu České republiky kvůli covidu o rok odložená krajanská konference na téma **Úloha a místo zahraničních Čechů v bilaterálních vztazích a aktuální potřeby české diaspory**.

V součinnosti se **Stálou komisí Senátu pro krajany žijící v zahraničí**, jejímž předsedou je senátor Tomáš Czernin, a pod záštitou předsedy Senátu **Miloše Vystrčila** připravil konferenci **Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů (MKVZČ)**.

Tento Výbor byl založen jako občanské sdružení v roce 2003. U jeho zrodu stáli etnolog **Ivan Dubovický** a dlouholetý představitel spolku Beseda Slovan v Ženevě **Oldřich Černý**, kteří se podíleli na pořádání Týdnů zahraničních Čechů na půdě Univerzity Karlovy v letech 1998–2006. Oldřich Černý byl předsedou MKVZČ v letech 2003–2007. V období 2007–2015 vykonávala funkci předsedkyně bývalá krasobruslařka **Ája Vrzáňová**. Od roku 2014 je MKVZČ spolkem a jeho tajemníkem je **Miroslav Krupička**. Současnou čestnou předsedkyní je **Eliška Hašková Coolidge**, která byla v letech 1963–1981 sekretářkou pěti amerických prezidentů a následně do roku 1990 pracovala na Ministerstvu zahraničí USA. V Praze založila Coolidge Consulting Services, kde přednáší o společenském chování a o obchodním a diplomatickém protokolu.

Cílem MKVZČ je vytvářet co nejširší platformu pro setkávání zahraničních Čechů, krajanů a exulantů mezi sebou i s obyvateli České republiky a pomáhat odstraňovat komunikační bariéry, které se mezi Čechy doma a v zahraničí vytvořily. Děje se tak pomocí setkání, konferencí, výstav, publikací, ocenění Významná česká žena ve světě a dalších akcí.

Někteří krajané z Besedy se účastnili setkání již v 90. letech. S referáty na zadané téma vystoupili na konferencích členové výboru Besedy v letech 2008, 2014 a 2016. Letošní konference probíhala v době voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, což některým z nás zabránilo v účasti. Příspěvek formou videa zaslaly na konferenci iniciátorky a neúnavné propagátorky korespondenční volby **Dagmar Straková** z Belgie a **Marta McCabe** z USA.

Letošní konference <http://www.zahranicnesi.com/konference2021.html> se zúčastnila stovka krajanů, zástupci spolků i jednotlivci z celého světa, a také naši obča-

osudu. Tento frenštátský rodák, profesor Akademie krásného umění v Chicagu, který odešel do Ameriky na počátku 20. století, je autorem dvou Radegastů, jednoho na Radhošti a druhého v pražské ZOO. Vytvořil též původní sochu prezidenta Wilsona, která stála před stejnojmenným pražským nádražím a byla v době války zničena.

Během druhého konferenčního dne vystupovali se svými příspěvky zástupci jednotlivých krajanských komunit a informovali o bilaterálních vztazích mezi Českou republikou a zemí, kde žijí, a též o aktuálních konkrétních potřebách těchto spolků a organizací. V nemálo vystoupeních byl důraz kladen na význam vzdělávání dětí českých krajanů žijících v zahraničí. Se svým příspěvkem vystoupila též předsedkyně spolku Českých škol bez hranic **Lucie Slavíková Boucher**. V mnoha případech bylo poukázáno na nutnost zavedení korespondenční volby, aby se mohli voleb účastnit i ti krajané, kteří jsou rozestěni po celém světě a kteří se nenacházejí v blízkosti českých velvyslanectví a generálních konzulátů.

Druhý konferenční den byl též ukončen

filmovou projekcí, a sice dokumentárním filmem z dílny **Českých kořenů** s názvem **Belgičanka pod Řípem**. Za přítomnosti předsedkyně spolku České kořeny **Martiny Fialkové** a hlavní protagonistky filmu **Anne-Marie Štěpánové Dewinter** jej můžeme zde v Bruselu osobně zhlédnout poslední listopadovou sobotu. Bude zde mít svou belgickou premiéru.

né žijící v Česku, které tato tematika zajímá nebo kteří se jí profesně věnují. Během prvního konferenčního dne vystoupili se svými příspěvky zástupci českých úřadů, univerzitních fakult a institucí, jakou je například Akademie věd ČR, Etnologický ústav AV ČR, Karlova univerzita, Masarykova univerzita, Univerzita Palackého a Západočeská univerzita. Přítomné osobně pozdravil ministr zahraničních věcí ČR **Jakub Kulháněk** a předseda Senátu **Miloš Vystrčil**.

První konferenční den byl za přítomnosti režiséra **Kamila Holuba** ukončen promítáním jeho dokumentárního filmu o sochaři **Albínu Poláškově** „**Tesání vlastního**

**Mezinárodní koordinační výbor
zahraničních Čechů**

S použitím materiálů, které jsou na stránkách MKVZČ k dispozici, připravila Olga Schmalzriedová.

KDYŽ ZIMNÍ CHLAD, TU KAŽDÝ MLÁD

SVATÝ MARTIN

MARTIN JE PATRON
MLADÉHO VÍNA A KONÍ

LIDÉ SE V TEN DEN VESELILI,
KONALI SE POUTĚ,
POŘÁDALI TRHY
A PACHOLCI A DÍVKY
DOSTÁVALI SVOBODU

*316 VE MĚSTĚ SABARIA
(ÚZEMÍ DNEŠNÍHO MAĎARSKA)

MARTIN BYL PŮVODNĚ ŘÍMSKÝM VOJÁKEM,
ALE PŘÍJAL KŘESŤANSKOU VÍRU A STAL SE MISSIONÁŘEM.
JEDNOU, KDYŽ SE VRACEL DOMŮ JEŠTĚ JAKO VOJÁK,
BYLA VELKÁ ZIMA A U BRAN BYL POLOHATÝ ŽEBRAK.
MARTIN ROZPŮJIL SVŮJ PLÁŠŤ A SE ŽEBRAKEM SE ROZDĚLIL.
LIDÉ HO MĚLI RÁDI, CHTĚLI HO ZVOLIT BISKUPEM, ALE
ON BYL HODNĚ SKROMNÝ A NECHTEL TO PŘIJMOUT.
TAK SE SCHOVAL PŘED VYSLANCÍ DO FUSINCE MEZI HEJNO FUS
TY HO ALE PROZRAĎILY A TAK SKONČILY NA PEKÁČI.

JINÁ VERZE ŘÍKÁ, ŽE HO PŘI KÁZÁNÍ TAK RUŠILY SVÝM KEJHANÍM,
ŽE JE ZA TO ODSOUDIL.

• VYBARVI MARTINA A PAK HO NAMALUJ, JAK SE SCHOVÁVA

ADVENT

ADVENTNÍ OBDOBÍ JE DOBA
ČTYŘ NEDELI PŘED VÁNOCNÍMI SVÁTKY.
SLOVO ADVENT POCHÁZÍ Z LATINSKEHO
ADVENTUS A ZNAMENÁ „PŘÍCHOD“
V TOMTO PŘÍPADĚ NAROZENÍ JEŽIŠE KRISTA.
PŘI PŘÍSNĚM DODRŽOVÁNÍ TRADICE
JE TO OBDOBÍ POSTNÍ.
ADVENT MÁ FIALOVOU BARVU.
FIALOVÁ SYMBOLIZUJE ZTIŠENÍ, POKÁNÍ A ČEKÁNÍ.
NAŠI PŘEDKOVÉ DBALI NA TO,
ABY SI ADVENT VYCHUTNÁVALI
CO MOŽNÁ NEJVÍC POKLIDNĚ.
HLAVNÍM SYMBOLEM
JE ADVENTNÍ VĚNEC
ZHOTOVENÝ Z JEHLIČNATÝCH VĚTVÍ
A ČTYŘ SVÍČI, KTERÉ SE POSTUPNĚ ROZSVÍCÍ
KAŽDOU NEDELI V ADVENTU.

VĚNEC VYSTŘIHNI, NALEP NA PŘEHNUTÝ PAPIR
A VYROB Z NEJ VÁNOCNÍ PRANÍČKO

VIDEO

S DÍLNÍČKAMI NA
WWW.FOLKLORACEK.CZ

POJĎTE S NÁMI TVOŘIT! BETLÉMY
A FIGURKY PO VZORU FIGUREK Z KUKURČIČNÉHO ŠUSTÍ :-).
ONLINE TVOŘENÍ, POVIDÁNÍ O ČESKÝCH TRADICÍCH
A ZPÍVÁNÍ KRÁSNÝCH ČESKÝCH PÍSNÍ

ŘEZÁNÍ BARBOREK

VELMI STAROU TRADICI JE ŘEZÁNÍ TŘEŠŇOVÝCH VĚTVÍČEK 4. PROSINCE. DŘÍVE SI DO VÁZY S VODOU TRHALA VĚTVÍCKY SVOBODNÁ DĚVČATA, KTERÁ POMÝŠLELA NA VDAVKY. KOMU DO VÁNOC VYKVETE, TEN SE V PŘÍŠTÍM ROCE VDA. TAK PRÁVÍ STARÁ POVĚRA. ABY KVĚTŮM DÍVKY POMOHLI, KLADIVKEM NARUŠILY KONCE VĚTVÍČEK A RATOULESTI TAK MOHLY LÉPE PŘIJÍMAT VLAHU.

V NĚKTERÝCH KRAJÍCH DÍVKY VĚŠELY NA VĚTVÍCKY PENTLE SE JMÉNY CHLAPCŮ. A PODLE VĚTVÍČKY, KTERÁ VYKVELA JAKO PRVNÍ, SE ÚDAJNĚ POZNALO JMÉNO VYVOLENEHO. UTRHNĚTE SI TAKÉ PRO SEBE VĚTVÍČKU, KTERÁ DĚTEM ZKRÁTÍ ČEKÁNÍ NA VÁNOC A OZDOBÍ SVÁTEČNÍ STŮL. BUDE NEJEN KRÁSNÁ, ALE I PŘÍSLIBEM NOVÉHO JARA. S DĚTMI MŮŽETE POZOROVAT TEN MALÝ ZÁZRAK, JAK SE KAŽDÝM DNEM VĚTVÍČKA MĚNÍ, A TĚŠIT SE NA JEJÍ KVĚT I VŮNI.

- POKUD MÁTE DOBA TŘEŠŇ, UŘCITĚ TAKÉ NEZAPOMENTE VĚTVÍČKU VLOŽIT DO VÁZY
- MŮŽETE JI VŠAK NAHRADIT I VĚTVÍČKOU Z JABLONĚ NEBO MERUNKY. TAKÉ NADHERNĚ KVETOU :-)

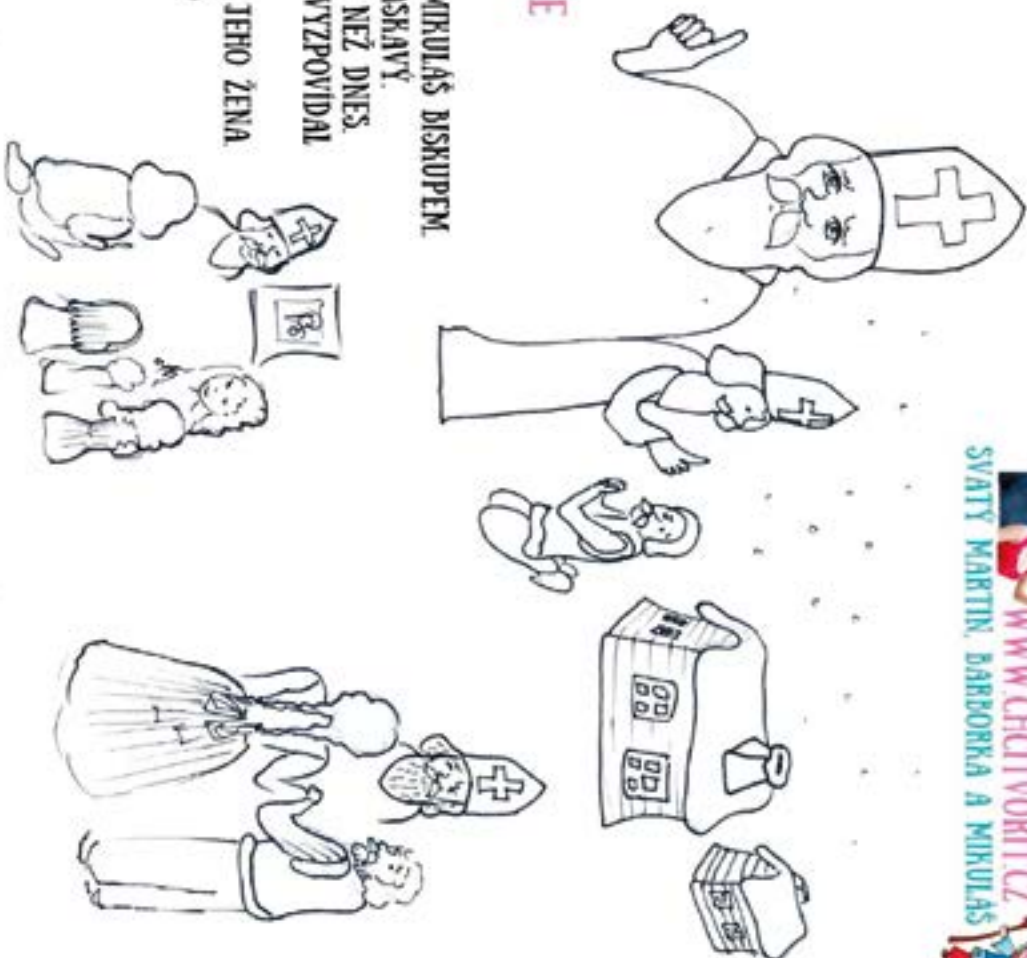

SVATÝ MIKULÁŠ

SVÁTEK MÁ MIKULÁŠ
6. PROSINCE
ON VŠAK DĚTI NAVŠTĚVUJE
V PŘEDVEČER PÁTÉHO

KOLEM ROKU 300 N.L. SE STAL MLADÝ MUŽ MIKULÁŠ DISKUPEM. BYL VELMI HODNÝ K LIDEM, DOBROTIVÝ A LASKAVÝ. NAŠE PŘEDKY MIKULÁŠ NAVŠTĚVOVAL JINAK NEŽ DNES. VEŠEL DO STATKU A PŘED SVĚTNICÍ SE MU VYZPOVIDAL Z TŘICHTŮ STATKÁŘ. PAK VEŠEL DO SVĚTNICE A VYZPOVIDALA SE JEHO ŽENA. PAK SI SPOLEČNĚ OBNOVILI MANŽELSKÝ SLIB A NAKONEC SE SPOLEČNĚ S MIKULÁŠEM I VŠEMI DĚTMI POMODILI. POZDEJI SE K MIKULÁŠOVÍ PŘIPOJIL ANDEL A NAKONEC I ČERT.

• VYBARVI OBRÁZEK A POUYPAVEJ. JAK CHODIVAL ZA DĚTMI MIKULÁŠ DŘÍVE A JAK CHODÍ ZA TEBOU

VÁNOČNÍ ANKETA

Jak prožíváte svátky konce roku, bez čeho se neobejdete a co určitě o Vánocích nemusíte? Optala jsem se svých kolegyň z výboru...

OTÁZKA Č. 1:

Napište tři věci, o kterých si myslíte, že o Vánocích nesmí chybět:

★ *Alena:* Rozhodně linecké, už při jeho pečení cítím, jak přišly Vánoce. Jeho vůně mi to stále připomíná a jenom chuť mě napomíná: „Všeho s mírou, drahá!“ Stromeček, ozdoby a světýlka, toť atmosféra pravých vánočních svátků! A rodinná pohoda – tu si děláme sami, ale zase tak úplně automatické to není, proto je důležité cítit vůni cukroví a vidět rozsvícený stromeček!

★ *Lenka:* vánoční stromeček, bramborový salát a řízek, adventní věnec

★ *Olga:* Těžká otázka, protože věc je něco materiálního, ale na Vánoce nesmí chybět hlavně láskyplná rodina, společná radost a zpěv koled. Z materiálních věcí bych vybrala stromeček, stůl s vánočními dobrotami a jesličky. A jestli můžu přidat něco navíc, tak sdílení našich vánočních tradic s přáteli, svíčky a drobné dárky, které umějí způsobit velkou radost.

OTÁZKA Č. 2:

A tři věci, bez kterých se o Vánocích určitě obejdete:

★ *Alena:* Tady mě nic nenapadá, já se snažím žít celý rok bez otravných věcí, lidí i myšlenek.

★ *Lenka:* kapr, stres a bláto

★ *Olga:* Život mě naučil obejít se na Vánoce bez generálního úklidu celého domu, nepotřebuju jezdit někde na dovolenou, protože jsem šťastná doma, a nemám chuť na jídla z cizích kuchyní. Na Vánoce se u nás vaří zásadně jen česká jídla.

Vánoce veselé a zlaté, Vánoce se stromečkem, Vánoce na sněhu, Vánoce na pláži, Vánoce s bramborovým salátem..... Jaké jsou ty, po kterých vaše srdce touží, a o co naopak vůbec o Vánocích nestojíte? Podělte se i vy s námi! Stačí vyplnit následující krátký dotazník: <https://forms.gle/y4x3TL3MV2ZXUvNa9> Vaše příspěvky budou zveřejněny v příštím čísle Zpravodaje (únor 2022).

Děkujeme za odpovědi!

Zuzana Gjerdingen

Členské příspěvky

Milí členové Besedy,

další rok se blíží ke svému, doufáme, zdárnému konci. Ve druhém pololetí obnovilo své členství v Besedě zaplacením členského příspěvku celkem devět rodin nebo jednotlivců. Velká většina však tak činí na začátku roku. Dvě naše dlouholeté členky poslaly příspěvek letos již podruhé, na což jsme je upozornili.

Přihlášky na Mikulášskou nadílku poukázaly ze strany krajanů na jednu nejasnost. Členové Besedy měli při přihlašování přednost. Někteří krajané se zapisovali hned první týden a v přihlášce uváděli, že jsou členy Besedy. To nás samozřejmě potěšilo, i když tomu tak nebylo. Zdá se, že se někteří považují za členy Besedy tím, že se nacházejí v naší e-mailové databázi. ☺ Není to však pravda. Členství v Besedě vzniká zaplacením ročního příspěvku, který už po léta činí **15 € za jednotlivce a 25 € za rodinu**. Tento příspěvek je třeba poslat kdykoliv během každého kalendářního roku na účet Besedy číslo **BE26 3630 3022 4129**, BIC – **BBRUBEBB**.

Všechny ostatní krajané považujeme za své přátele a též si jich a jejich zájmu o naše akce vážíme.

Členové Besedy dostávají Zpravodaj nejen elektronicky, ale posíláme jim též výtisky poštou. Na našich akcích mívají různá překvapení v podobě nápoje nebo dezertu zdarma. Tam, kde je o účast veliký zájem, mají při přihlašování samozřejmě přednost.

Beseda je otevřená všem, členství vás k ničemu nezavazuje. Zaplacením příspěvku jej získáte, v opačném případě automaticky ztrácíte. Naše stanovy najdete na našem webu <https://beseda.be/o-nas/stanovy/>

Pokud o členství v Besedě nestojíte, ale přesto byste se rádi zapojili do organizace akcí, protože jste činní a neradi stojíte stranou, ozvěte se nám na spolek@beseda.be. Každá ruka, která je ochotná připojit se a pomoci, je vítána.

Děkujeme a přejeme: „Mějte se krásně!“

za Besedu – Olga Schmalzriedová

Online dražba knih

ilustrační foto

Vážení přátelé,

jak jsme vás informovali v naší pozvánce k účasti na dražbě knih, sešli jsme se na Skypu v daný večer v **pondělí 25. října**, jak bylo plánováno. Besední výbor měl zcela jasnou převahu, neboť ze dvou přihlášených zájemců se připojil jen jeden, který ovšem zakoupil všechny zamluvené knihy, a to po jejich důkladném prozkoumání přes kameru, neboť: Knihu v pytli nekoupíš!

I já jsem si zakoupila historický triptych a přispěla tím na dobrou věc. Největším problémem nyní bude, jak jim najdu místo v mojí velké knihovně, neboť tato není nafukovací (bohužel).

Druhá účastnice se ten večer připojit nemohla, ale již si své knihy zaplatila, tak stačí si je jen vyzvednout a začít se...

Další účastnice si zarezervovala knihy mimo přihláškový formulář a má je též zaplacené a připravené k vyzvednutí.

Celkově jsme za tuto minidražbu utržili **125 eur**, které budou v polovině prosince spolu s ostatními příjmy z prodeje knih, který probíhá po celý rok, odeslány do Domova svatě Máří Magdalény v Jiřetíně pod Jedlovou.

Další dražbu plánujeme uskutečnit v únoru, rozešleme vám všem pozvánky a doufáme, že tentokrát bude početní převaha na straně zájemců.

Tímto vám přeji hezké chvíle s knihami, ať už jsou ty vaše oblíbené jakéhokoliv žánru.

Knihám a jejich čtenářům zdar!

výborka Alena Staňová

Vánočky společně pošestnácté, online podruhé

Milí přátelé,

vloni jsme si vyzkoušeli, jak se pečou vánočky ve virtuálním prostoru, a musím říct, že se to kupodivu podařilo. V té době jsem si však vůbec nepřipouštěla myšlenku, že bychom to takto museli udělat i někdy příště! A vidíte, ani letos se tomu, bohužel, nevyhneme. Tísnit se celý den ve dvaceti lidech v naší malé kuchyni a obývací je v současné situaci zcela nevhodné.

Původní plán pečení, které mělo probíhat v sobotu 11. prosince, jsme opustili, jelikož se v ten den měla konat tradiční **vánoční Rybovka**, pořádaná **Českou inspirací**. Nechtěli jsme vystupující a publikum stavět před dilema, čemu dát přednost, protože obojí k adventu rozhodně patří!!!!

Sešli jsme se tedy na besedním **Skypu**, kde jsme na vánočky společně zadělali těsto, pak jej po vykynutí společně upletli a upekli výjimečně v neděli 12. prosince. Na celý proces je třeba si vyhradit skoro půl dne. Někteří zájemci neměli na tuto aktivitu v hektickém adventu dostatek času, proto jsem se jim rozhodla dát novou možnost mezi svátky, kdy už je relativní klid a kdy můžete zaměstnat i své děti, hlavně pokud bude venku nevládnout. Všechny děti už od mala totiž moc rády pracují s těstem. Takže nová možnost upéct si svou vlastní vánočku bude **v úterý 28. prosince 2021**. Sraz na Skypu bude **v 10 hodin dopoledne**.

Formulář k přihlášení zde: <https://forms.gle/sbFfw2ndXv9yt1j7>

Přihlašovací formulář bude sice otevřený až do samého zahájení pečení, avšak s přihlášením nečekejte na poslední chvíli. Mohlo by se totiž stát, že vám nestačíme poslat přihlašovací údaje, abyste se k nám mohli připojit.

Zájem o možnost upéct si svou první vánočku projevují i někteří cizinci, ať už partneři našich krajanů nebo studenti češtiny, takže se může stát, že některé pokyny budu muset přeložit do angličtiny nebo francouzštiny. Vlámsky to bohužel nepůjde, chabé znalosti tohoto jazyka mi to nedovolí. :-((

Ingredience můžete samozřejmě nasypat a nalít do domácí pekárny, která vám těsto hezky vymíchá, ale většina z nás zadělává těsto ručně. Takto si můžete udělat i dvě vánočky najednou. Do jedné se pak pustit hned po vychladnutí (jíst teplou vánočku se nedoporučuje ☺). Druhou si můžete zmrazit na později, případně jí obdarovat kolegů v práci, sousedy či jiné přátele. Věřte, že jim tím uděláte velkou radost. **A rozdávání radosti k adventu a Vánocům rozhodně patří!!!!**

Těším se na nové setkání s vámi při online vánočkovém pečení.

text a fotoreportáž Olga Schmalzriedová

A co si máte na pečení připravit? Na jednu vánočku potřebujeme:

- * ½ kg polohrubé mouky (možno i belgickou „farine fluide“ čili „vloeiende bloem“)
- * droždí (nejlépe sušené – 1 balíček)
- * 100 g cukru (či více, pokud ji chcete mít sladší)
- * 100 g změkklého másla či margarínu (nebo více, pokud ji chcete mít tučnější)
- * 2–3 vejce (1 celé a 2 žloutky)
- * asi 200 ml vlažného mléka (podle vlhkosti mouky a velikosti vajec)
- * špetku soli
- * do těsta patří též nasekané ořechy nebo mandle a rozinky (spíš menší velikosti), případně čokoládové čokoládky (ty milují hlavně děti)
- * 1 vejce na potřetí upletené vánočky
- * mandlové lupínky nebo nasekané mandle či ořechy na posypání
- * větší mísu na těsto a vařečku
- * pečicí papír (nemusí být, když máte kvalitní plechy) a párátko
- * alobal na přikrytí vánočky při dopékání

VÁNOCE V BELGII

Mořské plody – ilustrační foto

Krůta – ilustrační foto

Podobně jako belgické oficiální jazyky, tak i vánoční zvyky se liší region od regionu. Zde je pár zajímavostí z blízkého se svátečního období v belgickém stylu.

Stejně jako jiné evropské národy má i Belgie svůj specifický způsob oslav vánočních svátků, zahrnující tradiční oslavy a výborné belgické jídlo.

Kdo vlastně nosí dárky?

V Belgii existují dva „Santa Klausové“: *Sinterklaas* (svatý Mikuláš) a *Père Noël* (Otec Vánoc). Lidé slaví Vánoce různě podle toho, v které části Belgie žijí. Oslavy jsou navíc ovlivněny holandskými, francouzskými či německými tradicemi. Děti jsou všeobecně zvyklé nachystat svoji botu s dopisem nebo sklenku něčeho dobrého na pití pro Mikuláše, mrkev či seno potom pro jeho bílého oslíka či koníka. Mezi 5. a 6. prosincem Mikuláš

dorazí a obdaruje děti dobrotami či dárky, druh a množství se odvíjejí od regionu. Vlamsky mluvící provincie jsou ovlivněny nizozemskou tradicí, kdy svatý Mikuláš donese dárky v takovém množství, jako je nosí u nás Ježíšek na Štědrý den. Děti ve frankofonní oblasti pak s dárky navštěvuje později až Otec Vánoc.

Oslava svatého Mikuláše se koná 6. prosince, na jeho svátek. Věřící jdou do kostela, následuje slavnostní jídlo zahrnující vynikající zákusky a pudinky. Během adventu je také zvykem jíst pečivo zvané *cougnon/volloard*, sladkou housku podobnou naší vánočce.

Belgické vánoční jídlo

Na hostinu během Štědrého večera (*le reveillon de Noël/Kerstavond*) se těší celá rodina. Bohatá večeře začíná aperitivem a jednohubkami spolu s předkrmem (například

mořské plody), po kterém následuje hlavní jídlo (obvykle krůta).

Tradičním dezertem je čokoládová dobrotka, vyrobená z piškotové rolády a vrstvená krémem. Vlamsky se nazývá *Kerststrok*, francouzsky *la bûche de Noël*. Čokoládový krém pokrývá vnější stranu dezertu a je připraven tak, aby připomínal poleno pokryté kůrou. Dezert je založen na zvyku počínajícím už někdy ve středověku. Kolem Vánoc se zapálilo velké poleno, až kmen stromu, a takovýto oheň se udržoval po několik dní. Poleno se polévalo vínem na ochranu pro dobrou úrodu a sypalo solí na ochranu proti kouzlům.

*Povídání a koledu pro vás připravila
Zuzana Gjerdingen.*

Zdroje:

www.expatica.com
www.wikipedia.org

Kerststrok – ilustrační foto

VÁNOČNÍ KOLEDA TICHÁ NOC

Notový zápis vypracovala Mgr. Eva Pěčková, www.pomocucitelum.cz, pod licencí Creative Commons.

STILLE NACHT (DE)

Stille Nacht! Heilige Nacht!
Alles schläft, einsam wacht
Nur das traute hochheilige Paar.
Holder Knabe im lockigen Haar,
Schlaf in himmlischer Ruh!
Schlaf in himmlischer Ruh!

Stille Nacht! Heilige Nacht!
Gottes Sohn, o wie lacht
Lieb aus deinem göttlichen Mund,
Da uns schlägt die rettende Stund'
Christ, in deiner Geburt!
Christ, in deiner Geburt!

Stille Nacht! Heilige Nacht!
Die der Welt Heil gebracht,
Aus des Himmels goldenen Höh'n
Uns der Gnaden Fülle lässt seh'n
Jesus, in Menschengestalt,
Jesus, in Menschengestalt.

Tichá noc, svatá noc, náhle v ní jásos zní,
vstávej, lide můj, tmu z očí střes, v městě Betlémě Bůh zrozen dnes,
/: z lásky se člověkem stal. :/

Tichá noc, svatá noc, stín a mráz vůkol nás,
v hloubi srdce však Gloria zní, dík, že hříšník se s důvěrou smí
/: u svaté rodiny hrát. :/

TICHÁ NOC (CS)

Tichá noc, svatá noc,
jala lid v blahý klid.
Dvě jen srdcí tu v Betlémě bdí,
hvězdy při svitu u jeslí dlí,
v nichž malé dětátko spí,
v nichž malé dětátko spí.

Tichá noc, svatá noc!
Co anděl vyprávěl,
přišel s jasností v pastýřův stan,
zní již z výsosti, z všech země stran:
„Vám je dnes spasitel dán;
přišel Kristus Pán!“

Tichá noc, svatá noc!
Ježíšku na líčku
boží láska si s úsměvem hrá,
zpod zlaté řasy k nám vyzírá,
že nám až srdéčko plá,
vstříc mu vděčně plá.

TICHÁ NOC (SK)

Tichá noc, svätá noc!
Všetko spí, všetko sní,
sám len svätý bdie dôverný pár,
stráží Dieťaťko, nebeský dar.
Sladký Ježiško spí, sní,
nebesky tíško spí, sní.

Tichá noc, svätá noc!
Anjeli zleteli,
najprv pastierom podali zvest',
ktorá svetom dnes dáva sa niesť:
Kristus, Spasiteľ je tu,
Tešiteľ sveta je tu!

Tichá noc, svätá noc!
Nežná tvár, lásky žiar
božský rozsiera v jasličkách tam:
bije záchranná hodina nám
v tvojom zrození, Boh Syn,
Ježiško, Láska, Boh Syn!

STILLE NACHT (NL)

Stille nacht, heilige nacht
Alles slaapt, eenzaam wacht
Bij het Kindje, 't hoog heilige paar
Rond de kribbe zingt d'engelenschaar
Slaap in hemelse rust
Slaap in hemelse rust

Stille nacht, heilige nacht
Davids zoon, lang verwacht
Op de bergen klinkt vredegeschal
Heil de redder is daar
Heil de redder is daar

Stille nacht, heilige nacht
't Goddelijk kind, vreedzaam wacht
Liefde spreekt ui zijn mondeken teer
Komt, kniel allen bij 't kribbeken neer
Schenkt Hem allen uw hart
Schenkt Hem allen uw hart

DOUCE NUIT (FR)

Douce nuit, sainte nuit!
Dans les cieux! L'astre luit.
Le mystère annoncé s'accomplit,
cet enfant sur la paille endormi,
c'est l'amour infini!
C'est l'amour infini!

Saint enfant, doux agneau!
Qu'il est grand! Qu'il est beau!
Entendez résonner les pipeaux
des bergers conduisant leurs troupeaux
vers son humble berceau!
Vers son humble berceau!

C'est vers nous qu'il accourt,
en un don sans retour!
De ce monde ignorant de l'amour,
où commence aujourd'hui son séjour,
qu'il soit Roi pour toujours!
Qu'il soit Roi pour toujours!

SILENT NIGHT (EN)

Silent night, holy night!
All is calm, all is bright.
Round yon Virgin, Mother and Child,
Holy infant so tender and mild,
Sleep in heavenly peace,
Sleep in heavenly peace

Silent night, holy night!
Shepherds quake at the sight.
Glories stream from heaven afar
Heavenly hosts sing Alleluia,
Christ the Savior is born!
Christ the Savior is born

Silent night, holy night!
Son of God love's pure light.
Radiant beams from Thy holy face
With dawn of redeeming grace,
Jesus Lord, at Thy birth
Jesus Lord, at Thy birth

Společenská rubrika

*Milí krajané,
nezapomínejte nám včas zasílat zprávy o významných událostech ve Vašem životě. Děkujeme.*

23. října 2021 zemřela po dlouhé nemoci paní **Jaroslava Vašáková**, dlouholetá kamarádka Besedy, která v letech 2003–2007 pracovala v Bruselu.

Čest její památce a upřímnou soustrast její rodině.

11. března 2021 se narodila **Julie**, dcera Pavla Pánka a Jitky Pánek Jurkové.

Rodičům i děvčátku srdečně blahopřejeme a přejeme pevné zdraví, spoustu lásky a radosti.

17. listopadu 2021 oslavila narozeniny paní **Alena Gilbert**, bývalá dlouhodobá členka výboru Besedy, nyní žije v Praze.

23. listopadu 2021 oslavila narozeniny paní **Marta Gregor**, bývalá pokladní Besedy z Alsebergu.

29. listopadu 2021 oslavila narozeniny paní **Dagmar Straková**, ředitelka České školy bez hranic Brusel.

9. ledna 2022 oslaví obdivuhodné narozeniny paní **Lída Francombe** z Uccle.

*Všem oslavenkyním srdečně blahopřejeme
a do dalších let přejeme hlavně dobré zdraví, spokojenost a krásnou životní pohodu.*

Kalendář Českého krajského spolku Beseda:

Mikulášská nadílka	V sálech „U ptačího zpěvu“	neděle 5. 12. 2021
Společné pečení vánoček	Online na Skypu.	neděle 12. 12. 2021 od 9:00 a od 15:00
Společné pečení vánoček „mezi svátky“	Online na Skypu.	úterý 27. 12. 2021 od 10 hodin
Dražba knih	Online na Skypu.	7. 2. 2022 od 20 hodin
Jarní dýchánek s Ivo Šebestíkem		jaro 2022
Pohádky pro děti v podání souboru Lidičky z Kyjova	Místo bude upřesněno.	jaro 2022
Čarodějnicko-májový rej	Místo bude upřesněno.	duben–květen 2022
Promítání filmu Tereziňští hrobaři s režisérkou Olgou Struskovou	Místo bude upřesněno.	květen–červen 2022
Dětský den	Bois des Rêves.	červen 2022

Zpravodaj vychází čtvrtletně, výtisky jsou určeny hlavně členům Besedy. Každý zájemce může dostávat elektronickou verzi Zpravodaje e-mailem, stáhnout si jej můžete i z webových stránek www.beseda.be

Příští číslo Zpravodaje vyjde v únoru 2022, uzávěrka pro vaše příspěvky je 20. ledna 2022.

EDITOR: Zuzana Gjerdingen, zuzana.gjerdingen@gmail.com, spolek@beseda.be
ADRESA: Český krajský spolek Beseda, 51, rue des Arbalétriers, 1420 Braine-l'Alleud, Belgie
TELEFON: +322 / 384 96 44 nebo +32 497 / 92 81 62